

مسئله‌شناسی راهبردی توسعه در خراسان جنوبی

توسعه نیافتگی و محرومیت

گزارش حاضر که بازتاب چالش‌های توسعه در استان خراسان جنوبی است، توسط کارشناسان مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری با همکاری «اتاق فکر استان خراسان جنوبی» تهیه و تدوین شده است. در تهیه این گزارش علاوه بر آرای نخبگان از تحلیل داده‌های اسنادی، مانند سند آمایش سرزمین استان، گزارش رصد شاخص‌های استان، گزارش‌های سازمانی و تحلیل رسانه‌های محلی استفاده شده است.

استان خراسان جنوبی علی‌رغم تمامی توانمندی‌های انسانی، طبیعی و جغرافیای سیاسی و اقتصادی قابل توجهی که دارد، متأسفانه یکی از چند استان نخست کشور از نظر توسعه نیافتگی و محرومیت است. مسئولان در سطح کشوری و استانی باید زمینه‌های استفاده حداکثری از منابع خراسان جنوبی را با در نظر گرفتن خشکسالی دو دهه‌ای و بحران کم آبی استان فراهم آورند چرا که در غیر این صورت جمعیت زیادی از روستاییان و حتی شهرستان‌های استان مجبور به مهاجرت خواهند شد و بخش قابل توجهی از استان خالی از سکنه خواهد شد. گرچه در گذشته کشاورزی محور اساسی توسعه و گسترش این استان بوده است و در حال حاضر نیز نزدیک به ۳۵ درصد اشتغال استان در بخش کشاورزی است، اما بحران‌های طبیعی و ضعف‌های مدیریتی از قبیل محدودیت منابع آب، خشکسالی، سنتی بودن روش‌های آبیاری و کشت، عدم استفاده از ظرفیت‌های مرزی استان برای صادرات محصولات کشاورزی و خرده‌مالکی امکان اینکه استان همچنان بیشترین بهره‌وری را در زمینه کشاورزی داشته باشد از میان برده است. تداوم کشاورزی استان به شکل فعلی به صورت روزافزونی توان پایداری محیطی استان را بر هم می‌زند، بنابراین باید اقدامات اساسی در جهت تغییر الگوهای کشت، محدود نمودن کشت، مکانیزه کردن کشاورزی این استان انجام بگیرد در غیر این صورت کشاورزی و دامداری استان وضعیت بغرنج‌تری خواهند یافت و مشکلاتی چون بیابان‌زایی و شوری آب حداقل امکان‌های کشاورزی در بخش‌های زیادی از استان را از بین خواهد برد.

در بخش کشاورزی و دامداری استان با توجه به وضعیت منابع آبی و طبیعی استان مزاد نیرو وجود دارد که همزمان با خروج استان از کشاورزی سنتی و ورود به صنایع تبدیلی، باید نیروهای فعال در این بخش را به بخش‌های دیگر از جمله صنعت و معدن و گردشگری که استان پتانسیل قابل توجهی نیز در این بخش دارد، سوق داده شوند. با توجه به درآمد سرانه پایین ساکنین خراسان جنوبی باید تمهیداتی اندیشیده شود تا مردمان استان نیز از درآمدهای هنگفت استخراج مواد معدنی استان برخوردار شوند. بخش گردشگری استان با رفع مشکلات زیرساختی و تبلیغاتی که دارد می‌تواند سهم عمده‌ای از توسعه استان را به خود اختصاص دهد. باید استفاده حداکثری از شرایط پسابرجام در زمینه جذب گردشگر برای استان بشود چرا که از این طریق می‌توان زمینه‌های توسعه پایدار با کمترین آسیب‌های زیست محیطی برای خراسان جنوبی را فراهم آورد. صنعت استان خراسان جنوبی نیز از دیگر استان‌ها فاصله زیادی دارد و باید کارهایی که در

استان انجام می‌شود فراتر از دیگر استان‌ها باشد. لازمه تلاش مضاعف جهت توسعه صنعت استان حضور بیشتر سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و جذب سرمایه‌گذاری بیشتر برای صنعت خراسان جنوبی است.

برای مطالعه و دریافت متن کامل این گزارش، روی لینک زیر کلیک کنید.